

BÚCSÚ A FESTÁKTÓL ÉS A LOVAGOKTÓL

Szubjektív beszámoló egy Máltán töltött évről – az utolsó héten

Eljött a zárszámadás ideje. Ideérkezésünkkor nagyon hosszúnak tűnt az egy év, most viszont úgy érezzük, hogy pillanatok alatt elszállt. Nehéz összegezni, hogy mi is történt az egy év alatt, nem is próbálkozom meg vele, inkább csak érzéseket, pillanatokot villantok fel. Ha valakiben olyan elképzelés van Máltáról, hogy az csak tenger és napsütés, annak elmondhatjuk, hogy téved: Málta és Gozó ennél sokkal-sokkal több...

Szinte észrevétlenül váltunk az itteni közösség részévé, s igen hamar már nem mint „idegenek” szemléltük az eseményeket. Az emberek többnyire kedvesek, segítőkészek (persze itt is akadnak kivételek). Köszönés helyett „alright?”-ot mondanak, amire a válasz is ugyanaz. Általában hangosak, mintha veszekednének, s ez eleinte megtévesztő volt, később megszoktuk, hogy ez a nyelv sajátossága.

Legnehezebben a máltai tempót szoktuk meg. Eleinte tudatosan le kellett lassítanunk, mert a mi sétálásunk is rohanásnak tűnt a szemükben. Naponta „találkoztunk” Pató Pál úr máltai alteregójával is, sehova nem sietnek, mindenre ráérnek. Az egy év alatt sehonnan nem sikerült elkésnem, de nem azért, mert mindenhova pontosan értem volna oda...

Megtanultuk, ha azt ígérik, hétfő délután felhívnak, akkor talán a hétvégéig ez meg is történik. Ha hivatalos helyen azt mondják, majd telefonálunk vagy e-mailt küldünk, ez a nemet mondás udvarias formája. Ha valamit hivatalosan el akar az ember intézni, akkor kell valaki „jó ismerős”, ez esetben megnyílnak a kapuk. A szép nagy pecsét egy hivatalos papíron vagy az ajánló névjegykártyája csodákat művel.

Megtanultuk, hogy a Stop felirat az aszfaltra festve nem jelenti azt, hogy meg is állnak, tehát jobb az óvatosság. Általában nagyon rosszul vezetnek, az udvariasság és kölcsönös előzékenység pedig ismeretlen fogalom a közlekedésben. Megtanultuk, hogy járda hiányában libasorban kell gyalogolni a szűk utcákon. Megtanultuk, hogy a buszt és taxit minden körülmények között jobb elengedni, akkor is, ha nekünk van elsőbbségünk, mert ők úgymint elindulnak. Megtanultunk a nap állása szerint tájékozódni, mert az útjelző táblák ebben kevésbé voltak segítségünkre. Megtanultuk, ha buszra várunk, le kell inteni, mint a taxit, különben otthagya, s ha le akarunk szállni, nem mindig áll meg, csak kellően lelassít. Élveztük, hogy itt fogyókúra nélkül is a vékonyak közé számítunk, s egy-egy rendezvényen akkor is átlátunk a fejek fölött, ha nem ágaskodunk.

Láttunk márciustól decemberig mezítláb járó helybelit, a sarki kocsmába lovával együtt „betérő” szomjas embert, viszont nem láttunk részegen tántorgókat.

Minden hétfőn hajnalban a gázos fülsüketítő dudálására ébredtünk, s ma már hangról felismerjük, hogy a zöldséges, a pék vagy éppen a halas ember jelzi dudaszóval, hogy a közelben tartózkodik.

Megismerkedtünk a hagyományokkal, amelyek főleg egyházi ünnepek köré csoportosulnak. Ezek sokszor évszázados múltra tekintenek vissza, gondolok itt a karácsonyi, húsvéti ünnepkörhöz kapcsolódó hagyományokra, na és persze az egész nyáron átívelő festákra. Megtapasztaltuk, hogy a vallásosság teljesen átszövi a mindennapi életüket, kis túlzással csak a kocsmát nem valamelyik szentről nevezik el.

Megcsodáltuk a Ġgantija kőkori megalitikus templom romjait, felkutattuk a dolmeneket, jártunk Szent Pál nyomában, „találkoztunk” a pápával.

Részt vettünk a sziget irigylésre méltóan gazdag kulturális életében, biztos állíthatom, hogy sokkal több koncerten, kiállításon, előadáson voltunk, mint a helybeliek többsége. Részt vettünk a brit közösség által szervezett gyalogtúrákon, így közelebbről megismertük a sziget természeti szépségeit. Megláttuk, milyen a tenger, amikor csendes, nyugalmat áraszt és milyen az, amikor háborog. Láttunk csodálatosan szép naplementéket, de nem láttunk napfelkeltét, mert az mindig túl korán volt.

Mindketten megismertünk egy-egy iskolát, képet kaphattunk az angol hagyományokra épülő oktatási rendszerről. Ezután azt hiszem, jobban tudjuk értékelni a magyar oktatás még megmaradt értékeit.

Elin részt vett Málta legjobb kosárlabda klubjának életében, két korosztályban is versenyzett, egy bajnoki és egy második helyezéssel zárva a szezont. Megtapasztalt egy másfajta versenyszellemet, ahol ugyan fontos az eredmény, de a játék öröme az elsődleges.

Megismerkedtünk „nagy” emberekkel, bemutattak Gozó miniszterasszonyának, Giovanna Debono-nak, többször találkoztam és beszélgettem Gozó püspökével, Mario Grech-vel, aki már kiinteget az autóból, ha látjuk egymást az úton. Két helytörténeti könyvét dedikálta nekünk Málta legnagyobb történésze, Father Joseph Bezzina, aki Mindszenty bíborosunk nagy csodálója. Találkoztunk igazi máltai lovaggal és dámával.

Nagyszerű és segítőkész embereket ismertünk meg. Találtunk egy angol nyelvű egyházközséget, egy éven át ők voltak a mi családunk.

Egy idő után már nem tudtunk úgy bemenni a városba, hogy ne találkozzunk barátokkal, ismerősökkel, a boltossal, az újságíróval, a karmesterrel, a plébánossal...

Oldalakon keresztül lehetne még folytatni, de eljött a csomagolás és búcsúzkodás ideje. Még a legnagyobb festán részt tudtunk venni, ez a Santa Marija Festa, Gozó katedrálisának ünnepe. Ünnepléssel, tűzijátékkal fejeződött be gozo-i évünk, és ünnepre, tűzijátéokra érünk haza augusztus 20-án.